

هندی‌ها تشنه دانستن از انقلاب اسلامی و بزرگان‌ش هستند/ به یک آدم قدبلند عمیق اندیش در فضای فرهنگ بین الملل نیاز داریم

شناسه خبر : ۱۳۶۴۸۶ چهارشنبه ۲ اسفند ۱۴۰۲ - ۰۹:۱۶

ماجرای غزه، تمام اعتبار کشورهای عربی را نزد جوانان هندی از بین برده، یعنی عربستان دیگر هیچ اعتباری ندارد، امارات هیچ اعتباری ندارد، این‌ها به عنوان جاهایی که اهل سنت هند پیگیری می‌کردند، اصلاً دیگر اعتبار ندارند.

به گزارش خبرنگار فرهنگی تسنیم، سی‌ودومین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب دهلی، تا ۲۹ بهمن ماه در شهر دهلی پایتخت هندوستان برگزار شد و ناشرانی از ایران هم در این رویداد شرکت کردند. انتشارات جمال هم که در حوزه کتاب کودک و ترویج اندیشه دینی فعالیت‌های قابل توجهی دارد، ناشری است که عموماً در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب شرکت می‌کند. با حجت الاسلام علیرضا سبحانی نسب مدیر انتشارات جمال که در این رویداد شرکت کرده بود، گپ و

گفتی داشتیم که در ادامه می‌خوانید:

نمایشگاه 2024 دهلی را چگونه دیدید؟ استقبال از کتاب‌ها چطور بود؟

نمایشگاه دهلی از نظر جغرافیایی، یک پنجم نمایشگاه ایران هم نمی‌شود و فکر می‌کنم که با توجه به سابقه‌ی فرهنگی هند؛ یکی از ضعف‌های جدی فرهنگی هند به شمار می‌آید که آن قدر جغرافیای نمایشگاهشان کوچک است. از حیث شرکت‌کنندگان در نمایشگاه؛ 90 درصد، (چه بسا بیشتر) از شرکت‌کنندگان، از خود هند و چه بسا از دهلی هستند. یعنی بخش زیادی از شرکت‌کنندگان برای ناشران داخل دهلی هستند. بخش قابل توجهی از ناشرانی که در نمایشگاه دهلی هستند؛ فروشنده‌ی کتاب نیستند، بلکه فروشنده و پکیج‌فروش هستند. یعنی پکیج‌هایی را آماده می‌کنند و به ناشرانی که می‌آیند جهت خرید رایته این پکیج‌ها را می‌فروشند. یک بخش‌هایی هم در نمایشگاه به طور متداول برای ترکیه، عربستان، برای مجلس‌الحکما، ایران و چند بخش دیگری است که بخش‌های بین‌المللی به شمار می‌آیند.

با آمارسازی، نمایشگاه دهلی یک نمایشگاه بین‌المللی به شمار می‌آید

یعنی به نظر شما نمایشگاه کتاب دهلی خیلی هم بین‌المللی نبود؟

نمایشگاه بین‌المللی اسمش را می‌شد گذاشت و نمی‌شد گذاشت. با توجه به اینکه مثلاً ایران آنجا غرفه‌ای داشت و ایران یک کشور خارجی است، عربستان یک کشور خارجی، ترکیه یک کشور خارجی است و از این حیث می‌شد آنجا را یک نمایشگاه بین‌المللی گفت. ناشران یا بهتر است بگوییم موزانی هم دارند که کتاب‌های ناشران زیادی را پخش می‌کنند و در این نمایشگاه به عنوان بهترین کتاب‌هایی که در چند سال گذشته فروخته می‌شده؛ آنجا حضور دارند. یعنی اینها اساساً پخش هستند و کمتر می‌شود اسمشان را ناشر گذاشت. این توزیع‌کننده‌ها یک لیست را ارائه می‌دهند که مثلاً ما کتاب‌های 20 ناشر، 50 ناشر، 10 ناشر را آورده‌ایم. با آمارسازی، نمایشگاه دهلی یک نمایشگاه بین‌المللی به شمار می‌آید. ولی اگر با هوشیاری اینها را حذف کنیم؛ یک نمایشگاه خوب استانی دهلی به شمار می‌آید.

استقبال هندی‌ها از نمایشگاه کتابشان چگونه بود؟

از حیث شرکت‌کنندگان در نمایشگاه به نظر من جمعیت خیلی کم بود، حتی روزهای شلوغ هم بر اساس چگالی جمعیت دهلی، اصلاً عدد قابل توجهی نبود. هر چند نمایشگاه دهلی جزء نمایشگاه‌های گرم به شمار می‌رفت.

مگر ما نمایشگاه کتاب سرد هم داریم؟

بله ما در برخی از نمایشگاه‌هایی که اسم بین‌المللی را هم یدک می‌کشند، حضور داشته‌ایم که غیر از سه - چهار روزی که تعطیل هستند و می‌آیند، روزهای دیگر شما واقعاً باید مگس بپرانی و هیچ حضور فعال و سؤال‌برانگیز وجود ندارد. کاملاً منفعل باید بروید و سر دیگران را بتراشید یا با ناشران دیگر صحبت نکنید. اصلاً فرصت گفت‌وگو با مخاطب در روزهای عادی به وجود نمی‌آید. از این جهت نمایشگاه دهلی گرم و قابل تأمل بود و تقریباً هر روز مشتریانی داشت که شما را وادار به گفت‌وگو کنند.

ولی من مسرّ هستم که با تحلیل بگویم که این نمایشگاه، از جهتی که گفتم اسمش بین‌المللی است اما واقعاً یک نمایشگاه بین‌المللی به شمار نمی‌آید؛ به این جهت که حتی در رایت‌سنتر آنجا، بخش زیادی از گفت‌وگوکنندگان خود هندی‌ها با هندی‌ها بودند و از فضای بین‌الملل نیامده بودند.

هند بهترین بازار کتاب‌های انگلیسی به شمار می‌آید

هندی‌ها از جهت تولید کتاب چگونه هستند؟ بیشتر کتاب‌هایشان تولید خودشان است یا ترجمه؟

از آن جهت که هندی‌ها مصرف‌کننده‌ی زبان انگلیسی هستند؛ بهترین کتاب‌های دنیا در هند وجود دارد و اساساً هند بهترین بازار کتاب‌های انگلیسی به شمار می‌آید و مثل ایران یا خیلی از کشورهای دیگر که انگلیسی زبان اصلی خواندن در آن کشور به شمار نمی‌آید، ترجمه مورد توجه نیست. لذا بهترین کتاب‌ها، اولاً به روز و به سرعت وارد هند می‌شود و ثانیاً خیلی به ندرت تبدیل به ترجمه می‌شود. لذا از این جهت یک گام جلو هستند و به سرعت می‌توانند کتاب‌های انگلیسی را افست کنند، حالا با رایت یا بدون رایت را کار ندارم.

من چون به زبان اردو و هندی تسلط ندارم نمی‌توانم ادّعای زیادی بکنم ولی بهترین کتاب‌های در زمینه‌ی بزرگسال را فقط به زبان انگلیسی دیدم. در زمینه‌ی کودک هم بهترین کتاب‌هایی که وجود داشت انگلیسی بود و کتاب‌های بومی به زبان اردو و هندی آنها را خیلی قوی ندیدم. یکی از بخش‌هایی که هندی‌ها بسیار متمرکز و خلاقانه کار کرده‌اند، کتاب‌های کمک‌آموزشی است که بسیار خلاقانه در زمینه‌ی آموزش انگلیسی، آموزش ریاضی و گاهی مثلاً علوم، حل جدول... عمل کرده‌اند و موفقیت‌های زیادی داشته‌اند و کتاب‌های قابل توجهی دارند.

هندی‌ها می‌خواهند از تاریخ ایران و استکبارستیزی جمهوری اسلامی بدانند

مردم هند بیشتر چه نوع آثاری را می‌پسندند و ناشران باید چه محتوایی را عرضه کنند؟

ما در نمایشگاه دهلی، در غرفه‌ی جمهوری اسلامی ایران بودیم، کتاب‌هایی که هندی‌ها زیاد دنبالش بودند؛ 1- تاریخ ایران و 2- توجیه عقلانی از جمهوری اسلامی ایران بود. می‌خواستند درباره‌ی رهبران نظام بدانند و در حقیقت درباره‌ی شخصیت‌های تأثیرگذار ایران بدانند، اساساً یکی از چیزهایی که بسیار برای مردم هند جذاب است؛ استکبارستیزی و در برابر آمریکا شاخ شدن ایران است که در کل دنیا فقط یک نفر توانسته جلوی آمریکا بایستد و آن هم ایران است. این خیلی برای هندی‌ها مخصوصاً جوانان جالب است.

نکته‌ی قابل توجه اینکه، ماجرای غزه، تمام اعتبار کشورهای عربی را نزد جوانان هندی از بین برده، یعنی عربستان دیگر هیچ اعتباری ندارد، امارات هیچ اعتباری ندارد، این‌ها به عنوان جاهایی که اهل سنت هند پیگیری می‌کردند، اصلاً دیگر اعتبار ندارند. من با یک گروه شش نفره‌ی نیپالی روبرو شدم که برای برخی از آموزش‌ها به دهلی آمده بودند. و اینها هیچ اقبالی برای رفتن در غرفه‌ی عربستان نداشتند می‌گفتند در دامن اسرائیل است و عربستان دیگر اعتبار سابق را پیش ما ندارد.

در نمایشگاه دهلی، بیشتر جریان انقلاب اسلامی در کل دنیا و دانستن تاریخ مبارزات و اینکه چه اتفاقاتی افتاد که الان ما در این جایگاه هستیم، برایشان مهم بود. در هر حال نظام جمهوری اسلامی جایگاهی در اذهان بین‌الملل دارد. جوان هندی خودش را مقایسه می‌کند با آن امکاناتی که دارد و جایگاهی که می‌توانست داشته باشد. با این حال جایگاه جمهوری اسلامی ایران در کل جهان به معنای یک ابرقدرت در برابر آمریکا است.

دنبال کتاب‌های دینی هم بودند؟

در بخش کودک، کتاب‌های توحیدی ما را خیلی می‌پسندیدند. مسلمانان که کاملاً با آنها موافق بودند. برخی از نخله‌های دیگر هم به عنوان کتاب‌های با محتوایی جذاب آنها را می‌دیدند اما گاهی هم خبرنگارانی می‌آمدند که می‌خواستند کار نشر جمال را یک کار سیاسی قرائت کنند و بگویند که یک کار سیاسی هست و در مورد خدای شیعه است! که در مصاحبه‌ای که با هندی‌ها داشتم، گفتم که این کتاب‌ها عمدتاً سؤالات ساده کودکان در مورد خدا است و لزوماً اگر ما از اسلام جواب دادیم، خیلی متناقض با خدای دیگر ادیان نیست. البته با بت‌پرستی‌ها و مشرک‌ها زاویه‌های جدی دارد. به هر حال چیزهایی که در دهلی دنبالش بودند، از مهم‌ترین مسایل؛ اخلاق و معنویت برای کودکان بود و تاریخ مخصوصاً تاریخ جمهوری اسلامی ایران، برای بزرگسالان. زیاد دنبال کتاب در مورد امام خمینی(ره) می‌گشتند، یا در مورد سردار

سلیمانی به عنوان یک قهرمان جهانی دنبال کتاب می‌گشتند و تعدادی کتاب که دوستان برده بودند خیلی خوب مورد استقبال قرار گرفت.

از فرصت علاقه‌مندان به فارسی در هند استفاده نشده است

وضعیت زبان فارسی در آنجا چطور است و آیا هندی‌ها از کتاب فارسی هم استقبال می‌کنند؟

در هند بیش از سی زبان فعال وجود دارد اما سه تا زبان خیلی جدی است، زبان انگلیسی، زبان هندی و زبان اردو. که البته اردو هندی خیلی متفاوت است با اردو پاکستانی. ولی در عین حال الان این سه تا زبان خیلی فعال است. از حیث نوشتاری هم بیشترین زبان انگلیسی هست و هندی، حتی اردو را هم خیلی وقت‌ها با حروف انگلیسی می‌نویسند. کتاب به زبان فارسی هست ولی کم. علاقه‌مندان به زبان فارسی زیاد است و این یک فرصت جدی برای ما است که از این فرصت استفاده نشده. استعمار برای زدودن فارسی زحمت زیادی کشید و موفقیت‌های کاملاً جدی هم پیدا کرده و نسل جدید هند کاملاً با زبان فارسی بیگانه است، هر چند گاهی علاقه‌مندانی پیدا می‌شوند که می‌بینیم حتی شعر می‌گویند و ارتباطشان را با زبان فارسی، یک جوری حفظ کرده‌اند. ولی جو حاکم که ناشی از خود حاکمیت هم هست، اقبالی به فارسی ندارد، علی‌رغم اینکه امسال توییتی از نخست‌وزیر به زبان فارسی نوشته شد به گونه‌ای که ارتباط با ایرانیان را بتوانند حفظ بکنند، ولی تلاش جدی وجود ندارد.

یکی از زبان‌دانان هند، در نمایشگاه می‌گفت، کرسی‌های زبان فارسی در هندوستان، چند برابر کرسی‌های زبان فارسی در ایران است. یعنی نزدیک به چهارصد کرسی زبان فارسی در دانشگاه‌های هند وجود دارد و در ایران صد و خرده‌ای وجود دارد. در اندازه بزرگ یک میلیارد و خرده‌ای جمعیت هند، علاقه‌مندان خوبی به زبان فارسی هست، ولی از این فرصت به اندازه‌ی کافی استفاده نشده تا آب رفته از جوی را بازگردانند.

و به نظر می‌رسد نیاز به یک نهضت وجود دارد، مخصوصاً نهضتی که از سوی خود هندوستانی‌ها پیگیری شود و ایران هم حمایت‌های خودش را از حیث فنی انجام بدهد. علاقه‌مند هست ولی تبدیل به عملیات نشده که الان بگوییم ما مثلاً چند میلیون گفتگوی به فارسی در هند وجود دارد.

ما استراتژی تولید محتوا برای خارج کشور نداریم

وضعیت ناشران ایرانی را در بازار نشر بین‌الملل به طور کلی و هندوستان به صورت جزئی چطور می‌بینید؟

ناشران جمهوری اسلامی ایران اساساً هنوز مانیفست فضای بین‌الملل را ندارند. من یک وقت این موضوع را گفتم و برخی از مسئولان فرهنگی هم ناراحت شدند. ما استراتژی تولید محتوا برای خارج کشور نداریم که ناشران بر اساس آن، کاری انجام بدهند. ناشرانی که الآن دارند با دغدغه‌ی بین‌الملل کار می‌کنند، کمتر از انگشتان دست هستند و اینها در کار خودشان، چون شروع کارشان هست، توفیقات نسبی به دست آورده‌اند ولی تا یک جایگاه بین‌المللی تأثیرگذاری فاصله داریم. مشکلات اقتصادی هم باید برطرف شود تا به یک تولید با ارزش مالی در جایگاه بین‌المللی برسیم. یک مجموعه‌ای مثل نشر جمال با توجه به علاقه و جنونی که مدیر این مجموعه دارد، یک کار بین‌المللی بزرگ را شروع کرده و مجموعه‌های دیگر هم با حمایت‌های دولتی و شبه دولتی جلو می‌روند. ما در نمایشگاه هند، دو سه تا ناشر موفق ایرانی را دیدیم که برای خرید کتاب‌های موفق هندی و تبدیل آنها به کتاب‌های فارسی اقدام می‌کردند. بیشترین ارتباط همین‌گونه هست که از کتاب‌های هندی الگوبرداری بکنند و کارهایی را برایش به زبان فارسی انجام بدهند.

در زمینه‌ی محتوا که نشر هند برای ما هیچ چیزی ندارد. ولی از لحاظ شکلی، مخصوصاً در کمک آموزشی‌ها و آموزش زبان انگلیسی، آموزش ریاضی، آموزش علوم، برخی از این آموزش‌های فیزیک و.. خیلی کارهای قشنگی انجام داده‌اند، برخی از ناشران بزرگ هم می‌آیند و یک چمدان پر می‌کنند و می‌آورند و تا یک سالی هم مشغولند و اینها را تبدیل می‌کنند به کارهای جدید متفاوت ارزشمندتر. ولی در عین حال از آن ایده‌ها استفاده می‌کنند و تقلید می‌کنند و می‌روند جلو.

به نظر می‌رسد که برای ورود در بازار هند، ما نیاز به یک استراتژی محتوایی بسیار جدی داریم، کارهای متفرقه‌ی غیرمنسجم هم زیاد انجام شده. یعنی به زبان هندی کتاب‌هایی ترجمه، چاپ و ارائه شده است. ولی یک مجموعه‌ی نظامند که بداند قرار است از جدول تولید محتوا چه بخش‌هایش را چقدر تولید بکند و کجاها ارائه بدهد و چه ارزشی را به جامعه انتقال بدهد، این استراتژی تولید محتوا را ندیده‌ام.

چه موانعی برای حضور پررنگ‌تر ناشران ایرانی در بازارهای جهانی هست؟ چه توقعی از مسئولان دارید؟

از مسئولان ما هیچ توقعی نداریم جز اینکه به وظایفشان برسند. وظایف حاکمیت در این زمینه، تسهیل امور برای حضور ناشران خصوصی است. خیلی وقت‌ها به دخالت‌ها، یا حضور برای اجرای برنامه‌ها اصلاً نیازی نیست و اگر این برنامه‌ها را به بخش خصوصی واگذار کنند، اتفاقات خیلی مبارکی می‌افتد. من ترکیه الان را با ترکیه سال 2011 مقایسه می‌کنم که

به خاطر حمایت دولت از بخش خصوصی‌اش در این دوازده سال رشد شگرف و شگفتی داشته‌اند که بزرگ، قابل اندازه‌گیری و ارزشمند است. در عرصه‌های مختلف می‌توانند ادعا بکنند که صدها کتاب را حمایت کرده‌اند برای ترجمه، حمایت کرده‌اند برای انتقال رایت، از زبان ترکی به زبان ترکی و گاهی حتی به زبان‌های مختلف دیگر. در ترجمه هم بسیار موفق بوده‌اند. اگر جمهوری اسلامی هم از بخش خصوصی این گونه حمایت کند، ما پنج سال دیگر، ده سال دیگر؛ توفیق‌های جدی خواهیم داشت.

دولتمردان رقیب ناشران هستند

دولتمردان ما خودشان می‌خواهند رقیب ناشران باشند، خودشان می‌خواهند کار را جلو ببرند. چرا باید به جای حضور ناشران و مؤلفان در عرصه‌های بین‌الملل، این همه هزینه شود که غرفه‌ای به نام جمهوری اسلامی باشد؛ هر چند ناشران موفق در آن نباشند، نویسندگان موفق در آن نباشند؛ خروجی خیلی قوی هم نداشته باشد؟ توقع ما این است که از جلوی ما کنار بروند تا ما افق بهتری را ببینیم. کلیات را بگویند، استراتژی ده ساله را ارائه بدهند و بعد بگویند که بدوید. ما خودمان بلدیم بدویم. من صریح‌تر از این نمی‌توانم بگویم. خیلی وقت‌ها نه تنها حمایتی صورت نمی‌گیرد، فشار هم می‌آید و سخت می‌گذرد.

نکته پایانی‌ای اگر هست بفرمایید.

نشر بین‌الملل خیلی جذاب است مخصوصاً وقتی که حق مأموریتش به دلار داده شود، بسیار جذاب است! لذا ما الان سوراخ‌های زیادی برای کار بین‌الملل در خارج از کشور در فرهنگمان داریم. خیلی‌ها دارند کار فرهنگی انجام می‌دهند ولی این کار فرهنگی اصلاً انسجامی ندارد و با هم هم‌افزایی ندارد. ما در رابطه با فضای بین‌الملل دورنمایی از ده سال آینده نداریم. من کشورهای مختلفی رفتم و با مسئولان فرهنگی که گفت‌وگو کردم هیچ افقی برای 5 سال آینده‌ی فعالیت‌های فرهنگی در دنیا نداشتند.

اگر این را بزرگترین ایراد کار فرهنگی در خارج از کشور بدانیم، بزرگ‌ترین کاری که باید بشود این است که احتمالاً یک آدم قدبلند خوش‌فکر عمیق اندیش، باید یک افق از آنچه که قرار است در ده سال آینده برای صدور انقلاب، صدور فرهنگ، صدور آنچه که به عنوان ارزش‌های الهی این نظام در موردش گفتگو می‌کنیم، تصویر کند و نقش‌ها مشخص بشود که چه کسی قرار است چه کار بکند و ما چند سال آینده به کجا برسیم.

این بزرگترین نقص فعالیت فضای بین الملل است که باید یک آدم خوش فکری به آن برسد. در موردش فکر کند، برنامه تولید کند و دیگران را متقاعد کند که این برنامه را پیگیری بکنند و هر کس یک وظیفه و نقش کوچکی را پیدا بکند و نقش خودش را انجام بدهد تا به نتیجه‌ی مثبت، تأثیرگذار و بزرگ ده سال آینده برسد.

انتهای پیام/

انتهای پیام/